

BOEKBESPREKING.

Paddestoelen I en II. Twee platen paddestoelen naar aquarellen van A. Middelhoek. Handleiding door H. Kleijn. Uitg. Thieme & Cie, Zutphen, 1955. Prijs per map en handleiding f 4.50.

A. Middelhoek is een goed schilder en een bekend mycoloog. Deze gelukkige combinatie had tot resultaat, dat de platen aan alle eisen voldoen, die gesteld kunnen worden uit artistiek en biologisch oogpunt. De toelichting bij de platen van de hand van H. Kleijn begint met de vraag te beantwoorden: „Wat zijn paddestoelen”. Dan volgt de beschrijving van de soorten. De naam van de schr. geeft ons de zekerheid, dat dit goed is. Een literatuurlijst voor beginners is er aan toegevoegd.

K.

Nahrung und Ernährung. Altbekanntes und Neuforschtes von Essen, door Prof. Dr H. Glatzel. 2e druk. 22 afb. II, 152 blz. Springer Verlag, Berlin 1955. (Verständliche Wissenschaft Bd 39). Prijs DM 7.80.

Dit boekje geeft een beknopt, helder overzicht over de warenkennis van onze voedingsmiddelen en hun bewaring en conservering, over de spijsvertering, de behoefte aan de verschillende nutrienten en de voedingsgewoonten bij verschillende volkeren. De schrijver weet er zoveel van, dat hij nergens geleerd hoeft te doen.

H. K.

Het gelukkig avontuur, door Jule Mannix. Oorspr. Adventure happy. Uitg. Born RN. N.V. Assen — Amsterdam. Prijs geb. f 8,90.

Een verhaal over interessante reizen en onderzoekingen in Amerika, Mexico en Afrika, dat zich als een roman laat lezen. Schrijfster, die met haar echtgenoot al zijn avonturen meemaakt, heeft er buitengewoon slag van haar lezers zo te boeien, dat zij als het ware zelf in de belevenissen worden opgenomen. Het zijn jachtpartijen, waarin het geweer heeft plaats gemaakt voor camera en filmtostel. Met een afgerichte witte adelaar wordt gejaagd op leguanen, hetwelk het ondernemend echtpaar vaak voor moeilijke problemen stelt, maar ook zorgt voor stof voor lezingen en lange filmopnamen; ja zelfs voor de televisie optreedt.

Een grotten-expeditie, met als voornaamste doel een onderzoek in te stellen naar het doen en laten van de vampiers; een film-expeditie naar een natuurreservaat in Oost-Afrika zorgen voor afwisseling. Het hoofdstuk over Grace Wiley, een dame die een geweldige hobby voor slangen blijkt te hebben, vind ik minder geslaagd. Hoewel ik zelf een voorliefde voor reptielen heb, vind ik de wijze waarop Grace Wiley haar lievelingen koestert en vertroetelt, op zijn zachtst uitgedrukt, afstotend.

Alles bijeen een zeer lezenswaardig boek, waarmee een natuurliefhebber plezierige uren kan hebben al doen sommige passages ons wel wat Amerikaans aan. Het geheel is verlucht met prachtige foto's.

O.

Paddestoelen door P. Meyer Jr. Serie: Weten en kunnen. Nicuwe reeks No. 243. 2e druk. Prijs f. 1,90. Uitg. N.V. Uitgeverij Kosmos, Amsterdam.

Een boekje dat op beknopte wijze ons veel interessante bijzonderheden vertelt over de paddestoelen. Al is het geen determinatiewerkje — er worden slechts enkele soorten besproken — toch krijgt men een dieper inzicht in het leven van deze wonderlijke herfstbloemen. Het boekje is de prijs ten volle waard.

O.

Flora in kleur, door L. Bolin en L. von Post. Illustraties E. Hahnewald, met een voorwoord van Dr. D. J. Ruys. Moussault's Uitgeverij N.V. — Bussum.

Voor in dit werkje vond ik de zinsnede, „Serie de wonderkleuren der natuur” en „Determineerboeken voor iedereen” en hiermede is het karakter hiervan wel zeer duidelijk getekend.

Prachtig, en meestal zeer duidelijk, geïllustreerd en eenvoudig ingericht is dit boekje voor de beginnende botanicus een handige gids. Doch ook de meergevorderde zal het, naast de bekende flora's gaarne naslaan omdat hem dit in vele gevallen tijdrovend determineren kan besparen. Het grootste deel van het werkje wordt ingenomen door de 564 illustraties gevolgd door een bondige biologische beschrijving, verklaring der botanische termen en een index. Het geheel is keurig gebonden in een slappe rubber koft, en er op berekend dat het boekje in de zak mede naar buiten genomen kan worden.

P. G.

Ontstaan en levensloop van Sterren en Planeten, door C. de Jager. Uitg. N.V. Thieme & Cie, Zutphen 1955. Prijs geb. f 5,90.

De Nederlandse astronomen hebben in de wereld een zeer goede naam. Een van deze Nederlandse astronomen geeft in dit boekje een fascinerend overzicht van de jongste resultaten van de moderne astronomie. Geen roman is zo boeiend als de roman van de realiteit, zoals die uit de waarnemingen met de nieuwe machtige astronomische instrumenten naar voren komt. Niet alleen wordt de ruimte tot ontzagwekkende diepte gepeild, ook de wordingsgeschiedenis der sterren gaat zich duidelijker aftekenen tegen de achtergrond der waarnemingen. Vooral de kernphysica heeft de cosmogonie een grote stap vooruit gebracht.

De schrijver gaat niet in op methoden en berekeningen, geeft slechts de resultaten van waarnemingen en theorie. Waar omtrent de interpretatie van sommige recente ontdekkingen nog geen voldoende eenstemmigheid heerst moest hij soms een keuze doen, waarbij (zoals hij zelf in het voorwoord ook zegt) zijn persoonlijke opvattingen een rol spelen. Hoewel deze rol over het algemeen wel een zeer bescheiden is, hadden we op een punt toch wat meer objectiviteit verwacht. En wel in het hoofdstuk over de ouderdom van het heelal. Dr. de Jager geeft hierin als zijn mening, dat de materie, voor het heelal in zijn huidige vorm ontstond, reeds in een andere vorm bestaan zou hebben. Hoewel dit een opvatting is die o.i. onmogelijk op waarnemingen gegrond kan zijn, kunnen we er vrede mee hebben.

Als Dr. de Jager echter poneert, dat het de overtuiging is van de meeste astronomen: „..... dat de materie altijd bestaan heeft.....” suggereert hij hiermee, dat een stelling, die op astronomische gronden volstrekt onbewijsbaar is, vrij algemeen aanvaard wordt. Hier gaat de schrijver beslist te ver.

Moge U deze kritiek niet van weerhouden het boek ter hand te nemen, om U door Dr. de Jager te laten gidsen door de wonderen van de macrocosmos.

v. d. G.

Middelen en Mogelijkheden der Meteorologie. door J. F. den Tonkelaar. Wereldboek No. 64. Uitg. Wereldbibliotheek, Amsterdam. Prijs f 2,25; voor leden van de W.B.V. bij intekening op tenminste 4 delen f 1,63.

Dit populair-wetenschappelijk werkje over de Meteorologie kan het met succes tegen de beste buitenlandse werkjes op dit gebied opnemen. Het duikt niet diep in theoriën maar leidt U, via een schat van wetenswaardigheden in de wereld der meteorologen binnen. En dit op een zeer onderhoudende en soms haast Amerikaanse manier (als sehr, bv. zelfs gewicht en afmetingen van het, natuurlijk Amerikaanse, „Comp. of Meteor” vermeldt). De afhankelijkheid van de mens van weer en klimaat zal U duidelijk worden. Het steeds groeiend arsenaal van middelen, dat de meteoroloog ter beschikking staat, opent steeds nieuwe mogelijkheden. En de resultaten vinden steeds nieuwe toepassingen ten dienste van mens en maatschappij.

Een waardevolle literatuuropgave vindt U aan het eind van het boekje. De indeling van de hoofdstukken mocht o.i. in de tekst duidelijker naar voren komen, maar dit is dan ook het enige wat op het boekje valt aan te merken.

Mogen velen er nut en plezier van beleven.

v. d. G.

Die Staaten der Ameisen. door Dr W. Goetsch, 2de druk, Uitgeverij Springer, Berlijn, 1953, 152 pag. en 85 figs. (dl 33 „Verständliche Wissenschaft”). Prijs D.M. 7.80.

De bekende duitse myrmecoloog, Professor Dr W. Goetsch, geeft ons in zijn boekje een beknopt, maar deskundig overzicht van het leven van de mieren. Door de prettige en onderhoudende verhaaltrant, wordt men meegesleept en ongemerkt binnengeleid in de geheimen van de mierenstaat.

Nadat de auteur de uiterlijke morphologie behandeld heeft, geeft hij een overzicht over de ontwikkelingsfasen van ei tot volwassen insect en staat men direct voor één van de meest interessante en typische problemen van de sociale insecten: het polymorfisme.

Alle facetten van het mierenleven worden belicht. We vermelden slechts de koloniestichting, de gasten, jacht en behuizing, sprieten-taal en oriëntering, arbeidsverdeling en lichaamsvorm.

Bij het hoofdstuk „Die Entstehung der Soldaten”, willen we even stilstaan, omdat dit hoofdstuk o.i. wel het meest interessante is. Hierin behandelt de auteur op populaire wijze de resultaten van zijn eigen proeven omtrent het ontstaan van de mikrergaat. Uit eieren van pas bevruchte koninginnen ontstaan steeds mikrergaten,

die slechts kortstondig leven. Zij vormen de eerste hulp van de jonge koningin en zijn meestal verdwenen uit de mieren-samenleving, zodra de kolonie beschikt over een aantal werkster. Uit latere eieren van deze koningin kunnen echter grote werksters en zelfs soldaten ontstaan, zodra een welbepaald moment van de larvenperiode samenvalt met een vleesdiët. Een soldaat ontstaat dus niet alleen door trophogene factoren (min of meer voedsel, vleesrantsoen i.p.v. suiker en honing), maar ook blastogeen moet de eigenschap om groot of klein te worden reeds in het ei aanwezig zijn.

Maar genoeg hierover. Het gehele boekje is trouwens doortrokken van een zeer persoonlijke stijl en geest. Uit alle bladzijden proeft men de persoonlijke waarneming van de auteur, waardoor zelfs algemeen bekende en klassieke gegevens met plezier gelezen worden.

Het boekje beantwoordt geheel aan de bedoeling, waarmee het door de auteur werd geschreven. Wij hopen van harte dat het door vele natuurliefhebbers zal worden gelezen.

v. B.

Erfelijkheid bij de mens en Eugenetiek door Dr M. A. van Herwerden. Derde druk, herzien en vermeerderd door Dr G. P. Frets. Uitg. Wereldbibliotheek, Amsterdam en Antwerpen, 1954. Prijs f 10,90, voor W.B.V. leden f 8,75.

Het is verheugend, dat dit boek na 25 jaren weer verschenen is, want het was een voortreffelijk boek. Rustig en objectief worden hier de verschillende onderwerpen besproken. De schrijfster, Mej. Dr A. M. van Herwerden — in 1934 overleden —, was zich bij het samenstellen van dit boek in 1926 terdege bewust, dat wij nog te doen hadden met een jonge wetenschap en dat men zeker bij de Eugenetiek zeer voorzichtig moest zijn. In 1929 verscheen reeds de tweede druk, een bewijs, dat men ook in Nederland belangstelling ging krijgen voor dit onderwerp. De bewerker van de derde druk, Dr G. P. Frets, is in het voetspoor van zijn voorganger getreden. De bewerker heeft vele aanvullingen en verbeteringen ingelast. Toch had hij beter gedaan, het boek in een geheel nieuw en recent spoor te leiden. Dan waren de verouderde opvattingen er van zelf uit verdwenen. Toch meen ik dit boek te mogen aanbevelen, omdat het doel van het boek, in grote kringen belangstelling te wekken voor het belangrijke onderwerp, erfelijkheid bij de mens en Eugenetiek, er volkomen door bereikt wordt.

Daar het boek reeds zo lang van de markt verdwenen is, wil ik in het kort de inhoud weergeven.

In de eerste afdeling (Algemene Genetica) bespreekt de schr. de wetten der erfelijkheid en vanzelfsprekend worden hier vooral de waarnemingen en proeven betreffende de erfelijkheid bij planten en dieren besproken. Kennis van de wetten van Mendel is onmisbaar om de volgende hoofdstukken goed te verstaan.

De tweede afdeling (Genetica van de Mens) begint met de oudste sporen van de mens in Europa, gevolgd door een hoofdstuk over de „Homo sapiens”. De lezing van de volgende hoofdstukken, bijzonder over de wijze van overerving van de eigenschappen bij de mens, zal ongetwijfeld veel wanbegrippen uit den weg ruimen.

Verschillende interessante problemen komen hierbij ter sprake.

De derde afdeling (Eugenetica) bespreekt de wetenschap, die tot taak heeft de goede geboorten te bevorderen. Grondlegger hiervan is Francis Galton (1822-1911), wiens ideeën zijn blijven voortleven, maar wiens erfelijkheidshypothese niet in overeenstemming was met de leer van Mendel, die hij pas op het eind van zijn leven leerde kennen. Uitvoerig bespreekt de schr. de arbeid van het „Eugenics Record Office” in Amerika en de eugenetische instellingen in Europa. Nederland heeft in deze nog een achterstand in te halen. Het voorlaatste hoofdstuk behandelt de negatieve eugenetica d.w.z. de uitschakeling van minderwaardigen bij de voortplanting, gevolgd door het hoofdstuk, dat gewijd is aan het geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk. Ook deze zaken worden door de schr. objectief besproken.

K.

Aquariumvissen uit Amerika, II., door W. Veldhuizen en K. Werner, dl. 8 van Het Handboek voor de Aquariumliefhebber. Uitg. Hollandia, Baarn. Serie prijs f 5.90, losse delen f 6.75.

Ook dit deel is weer uitstekend verzorgd; 23 fraaie foto's en talrijke tekeningen verduidelijken de tekst. De *Siluroiden* (Meervallen) en de *Cichlidae* worden uitvoerig besproken. Vooral bij deze laatste groep horen vele prachtige soorten zoals de maanvissen en de *Cichlasoma*-soorten, die aan iedere aquariumliefhebber bekend zijn. Ook een aantal minder bekende en zelfs enkele nog maar kort geleden ontdekte soorten zijn uitvoerig beschreven met gegevens omtrent hun herkomst en verzorging.

ST.

Water in het aquarium en in de natuur, door J. F. Smies en H. H. Murris, dl. 13 van Het Handboek voor de aquariumliefhebber. Uitg. Hollandia, Baarn. Serie prijs f 5.90, losse delen f 6.75.

Veel aquariumhouders zullen wel eens hebben uitgezien naar een boek, waar alles wat invloed kan hebben op de samenstelling van het water bij elkaar te vinden is. In dit boek wordt uitgegaan van wetenschappelijke methoden van onderzoek en de resultaten die hiermede al bereikt zijn. Het zal nog wel niet op alle mogelijke vragen antwoord geven maar het geeft een grondslag, waarop verder gewerkt kan worden. Ook de methoden van onderzoek worden duidelijk besproken en op populaire wijze toegelicht. Met vele verouderde voorschriften is definitief afgerekend, zoals een overdreven verering van „oud water”. Ook voor degenen, die belangstelling hebben voor de levende wezens van sloten, plassen en rivieren, zullen hier veel vinden. Wat een beter inzicht kan geven in de factoren die het leven in het water van de vrije natuur beïnvloeden.

ST.

Zoogdierengids door Mr F. H. van den Brink, met 20 gekleurde platen van Paul Barruel. Uitg. Elsevier, 1955. Prijs f 13.50.

In Petersons veldgidsenserie is verschenen de *Zoogdierengids*, geschreven door de voorzitter van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming. Hierin worden van alle zoogdieren van Europa ten Westen van 30° Oosterlengte behandeld: de herkenning (is dat wel goed Nederlands?), biotoop, verspreiding, gewoonten en overeenkomstige soorten. Vele uitstekende gekleurde afbeeldingen van de hand van de franse dierendierenschilder Paul Barruel, vergemakkelijken de determinatie. In navolging van Peterson zijn de meest opvallende kenmerken op de platen door strepen aangeduid. Helaas is dit niet volgehouden bij het grote aantal tekstfiguren, die ten dele door de auteur zelf zijn verzorgd. Voor de Walvisachtigen werden de afbeeldingen gekozen van de Nederlander M. A. Koekkoek, voor zover ze tenminste bestonden. De auteur heeft van elke soort een verspreidingskaartje gemaakt. Dit was nog nooit eerder gebeurd en verdient alle hulde. De gebruikte wetenschappelijke namen worden in een apart hoofdstuk toegelicht. Dit was ondermeer nodig, omdat de schrijver vaak een eigen opvatting huldigt. In een aparte lijst zijn tandformules opgenomen en van 57 soorten zijn schedelfoto's weergegeven. Ondanks de voortreffelijke kwaliteit van deze foto's moet het betwijfeld worden, of ze zonder nadere toelichting voor een juiste determinatie bruikbaar zijn. Een opgave van de voornaamste handboeken en faunistische lijsten besluit het 231 bladzijden tellende boek.

De auteur heeft zijn werk op de eerste plaats bedoeld als veldgids, ter herkenning van het levende, wilde dier. Het is echter de vraag, of het hier wel veelvuldig voor zal kunnen worden gebruikt. Wie krijgt er ooit de kans bij een zoogdier in wilde staat veldkenmerken waar te nemen? De meeste van deze dieren komen immers alleen 's nachts te voorschijn, of laten zich zien op een snelle vlucht.

In de Nederlandse editie staat uiteraard de behandeling van de Nederlandse fauna niet op de voorgrond. Op de kaartjes is wel direct te zien, of een bepaald dier in ons land algemeen voorkomt of niet. Maar het wordt moeilijk, wanneer de soort in ons land niet overal gevonden wordt, door de uiteraard geringe afmetingen van Nederland op een 5½ bij 7 cm metende kaartje van West-Europa. Wel geven bepaalde tekentjes op de tekstpagina's tegenover de platen aan, hoe de betreffende soort in België, Luxemburg en Nederland voorkomt. Alle soorten hebben een Nederlandse naam gekregen. Dit is niet zo erg. Maar het is wel lastig, dat bij de kaartjes alleen deze namen worden gebruikt.

De grote waarde van dit degelijke werk ligt mijns inziens in zijn volledigheid, waardoor het voor de amateur en de vakzoooloog mogelijk wordt, snel na te gaan, hoe groot het verspreidingsgebied is van die soorten, die in Nederland gevonden worden, en welke verwanten daarvan buiten onze landsgrenzen te vinden zijn.

v. N.

Amazonas, hel en paradijs, door Dr A. Melchior. Uitgegeven door N.V. Drukkerij De Spaarnestad, Haarlem. Prijs geb. f 8.25.

De auteur, een bekend schrijver op het gebied van reisverhalen, voert zijn lezers in de onmetelijke oerwouden van het Amazone-gebied. Niet alleen de plan-

tenwereld met zijn fantastische groeikracht wordt er suggestief beschreven, maar ook de mens, die juist door deze groeikracht bijna verstikt en moet worstelen om in deze plantenweelde niet lichamelijk en geestelijk ten onder te gaan.

Het leven der kabokels (indianen van gemengd bloed), welke langs de Amazone en haar zijrivieren wonen, wordt er schril, maar ook vaak geestig getekend, zowel figuurlijk als letterlijk, want behalve de pen weet de schrijver ook de tekenstift zeer vaardig te hanteren, zoals de talrijke illustraties van zijn hand in dit boek getuigen. Toch is het jammer, dat niet enkele foto's dit boek verluchten, daar wij dan nog beter in staat zouden zijn om de kabokels, die ons al lezende sympathiek worden, voor te stellen.

Ook de dieren-wereld krijgt een goede beurt. Vooral de beschrijving van de bloeddorstige piranha's, de jacht op de grootste zoetwatervis, de pirarucu, en de eeuwige strijd met de insecten, zal voor iedere natuurvriend een avontuur zijn. In het laatste hoofdstuk zien wij de schrijver als een mens, die vlucht, om aan de greep van het oerwoud te ontkomen, een mens die hunkert naar de beschaving, omdat hij aan den lijve ondervond, hoe machteloos hij is tegenover de oerkracht van deze tropische natuur, een oerkracht, die van haar eigen kinderen, de kabokels en de indianen, de levenskrachten opslurpt, zoals de plantaardige parasieten en lianen dat met de oerwoud-reuzen doen.

O.

Dierkunde I. Leerboek voor de laagste klassen van gymnasium, h.b.s. en andere scholen. Prijs f 3,75, geb. f 4,50.

Het menselijk lichaam. Leerboek voor de laatste klassen. Prijs f 2,25, geb. f 3,10.

Beide leerboeken zijn geschreven door Dr H. H. Kreutzer en verschenen bij P. Noordhoff te Groningen.

Dat deze boeken binnen betrekkelijk korte tijd de zevende druk beleven, zal niemand verwonderen, die ze gebruikt. De leerstof is overzichtelijk, de taal duidelijk en de illustratie uitstekend.

Een kleine correctie. Schr. zegt op blz. 65 van „Dierkunde I”, dat de eerste muskratt (bisamrat) in Nederland gevangen is bij Valkenswaard in 1941. Het Natuurhistorisch Maandblad van 25 febr. 1938 vermeldt reeds de eerste vangst in de gemeente Weert (dec. 1937).

K.

Aus dem Leben der Vögel door Dr Oskar Heinroth. 2e druk, bewerkt door Dr Katharina Heinroth. Uitg. Springer Verlag, Berlin, Göttingen, Heidelberg. Prijs geb. D.M. 7,80.

Een in alle opzichten interessant werkje, dat verschillende aspecten uit het vogelleven nader belicht en dit doet op voor ieder begrijpelijke wijze, zoals trouwens te verwachten is van een deeltje uit de zo gunstig bekend staande serie „Verständliche Wissenschaft”.

Een „algemeene Vogelkunde” wil het niet zijn. Dat kan trouwens ook niet in 't korte bestek van 150 bladzijden. Schrijvers bedoeling is geen andere dan nader

in te gaan op enige vaak gestelde vragen over de vogelwereld en hij doet dit op voortreffelijke wijze.

Een alleszins aanbevelingswaardig boekje.

M.

Zuivel, ei en honing door alle eeuwen heen door Dr M. de Waal, 102 blz., met platen in en buiten de tekst. Uitg. Thieme & Cie, Zutphen 1955, Prijs geb. f 6,90.

Het Nederlands Landbouw Museum te Wageningen geeft een volledig overzicht van de geschiedenis van de bereiding van de vaderlandse producten: zuivel, ei en honing. De vragen, welke de bezoekers van dit museum tijdens de rondleiding stelden, waren voor de directeur van het museum aanleiding dit werk samen te stellen. Hij heeft hiermee een verdienstelijk werk verricht. In het eerste hoofdstuk bespreekt hij de producten: koe, kip en bij. Daarna komen de producten aan de beurt. Schr. blijkt goed op de hoogte te zijn van de voorschriften van de Bijbel, de rol, welke de genoemde producten hebben gespeeld in het leven van onze voorouders en hun invloed op het volksgeloof en de volksgebruiken. De bereiding en behandeling van deze producten komen vanzelfsprekend ter sprake. Het groot aantal platen naar schilderijen en oude afbeeldingen verhoogt in niet geringe mate de waarde van dit boek. Zo vindt men b.v. in het hoofdstuk over de boter de treekarn, de wipkarn en de hondekarn afgebeeld. De lezer van dit boek zal niet alleen enkele leerzame, maar ook prettige uren beleven.

K.

Kweken en verzorgen en visziekten door Dr J. M. Lodewijks en Dr J. L. Postma. Dl 14 van Het Handboek voor aquariumliefhebbers. Uitg. Hollandia, Baarn. Serieprijs f 5,90, losse delen f 6,75.

Gelukkig is dit geen „receptenboek” geworden met allerhande voorschriften die soms de ronde doen, maar dikwijls geen zin hebben. Hier is getracht een duidelijk wetenschappelijk verantwoord inzicht te geven in de omstandigheden die van belang zijn voor het kweken van aquariumvissen. Uitgaande van de omstandigheden, waarin de dieren in de natuur leven, worden methoden beschreven hoe we deze in het aquarium zoveel mogelijk kunnen benaderen. Veel aandacht wordt besteed aan het voedsel voor de visjes. Hier worden vele soorten planten-organismen afgebeeld en beschreven, die hiervoor van belang zijn, en enkele vijanden voor het broed. Deze zijn van goede en duidelijke afbeeldingen voorzien. Ook degene, die belang stelt in wat er leeft in onze sloten en plassen, zal hier nog wel iets naar zijn gading kunnen vinden.

Ook in het deel over visziekten heeft Dr Postma een inzicht proberen te geven in de oorzaken en omstandigheden waardoor vissen ziek worden. Ook hier wordt er van uitgegaan, dat het biologisch evenwicht van het grootste belang is. Vooral op het voorkomen van ziekten wordt gewezen, daar dit meestal beter en gemakkelijker blijkt te zijn dan genezen.

ST.